

به نام خدا

شماره: ICC۱۴۰۰/۴۷۱

تاریخ: ۱۴۰۰/۱۱/۱۸

اعضای محترم کمیته ایرانی اتاق بازرگانی بین المللی (ICCIran)

با سلام و احترام،

به استحضار می‌رساند چارچوب استانداردها برای ایمن‌سازی و تسهیل تجارت جهانی (SAFE FoS) اولین بار در سال ۲۰۰۵ توسط اعضای سازمان جهانی گمرک (WCO) به تصویب رسید و از آن زمان به طور منظم برای رسیدگی به تحولات نوظهور به روز شده است. این شرایط به ابزار مهمی برای استانداردهای ایمنی زنجیره تامین مدرن تبدیل شده و اهمیت ارتباط نزدیک‌تر بین گمرک و تجارت را باعث شده است.

اتاق بازرگانی بین المللی (ICC) به عنوان عضو ناظر WCO، نظرات تجاری خود را برای بررسی شرایط استانداردهای ایمنی در تجارت، در نشریه سال ۲۰۲۱ با موضوع SAFE FoS ارائه نموده است، که ترجمه این نشریه به پیوست جهت استحضار و بهره برداری مقتضی ارسال می‌گردد.

محمد خزاعی
دبیر کل

برنامه و داده‌های ICC: نشریه سال ۲۰۲۱ با موضوع SAFE FoS

چارچوب استانداردها برای ایمن‌سازی و تسهیل تجارت جهانی (SAFE FoS) اولین بار در سال ۲۰۰۵ توسط اعضای سازمان جهانی گمرک (WCO) به تصویب رسید و از آن زمان به طور منظم برای رسیدگی به تحولات نوظهور به روز شده است. این شرایط به ابزار مهمی برای استانداردهای ایمنی زنجیره تامین مدرن تبدیل شده و اهمیت ارتباط نزدیک‌تر بین گمرک و تجارت را باعث شده است.

نسخه ۲۰۲۱ SAFE FoS که در ژوئن گذشته تصویب شد، در واقع شروع یک چرخه جدید برای هدایت توسعه نسخه بعدی SAFE FoS در سال ۲۰۲۴ را آغاز نموده است.

ICC خرسند است که به عنوان عضو ناظر WCO، نظرات تجاری خود را برای بررسی شرایط استانداردهای ایمنی در تجارت (SAFE FoS 2021) ارائه می‌دهد.

مفاد SAFE FoS با قابلیت بهبود و توسعه:

- هدفمندسازی واضح و روشن مزایا و برنامه‌های فعالان اقتصادی مجاز (AEO) برای مشاغل و مقامات مسئول
- هماهنگ‌سازی مفاد و بکارگیری برنامه SAFE FoS در داخل و بین کشورها؛
- موافقت‌نامه‌های شناسایی متقابل (MRAs=Management Research Agreement) که می‌تواند به ویژه بین کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه افزایش یابد.
- مشارکت اولیه شرکت‌های AEO قبل از معرفی سیاست‌های جدید AEO و اطلاع‌رسانی آنها
- هماهنگ‌سازی اقدامات کنترلی زنجیره تامین و الزامات برنامه ایمنی با همکاری متقابل بین گمرکات
- SAFE FoS آینده همچنین باید ظهور تجارت الکترونیک و بهبود برنامه‌های AEO را که باعث افزایش ایمنی و کارایی این بخش می‌شود را در نظر بگیرد.

مشکلات و مزایای برنامه‌های AEO برای شرکت‌ها

برای اینکه شرکت‌های بیشتری عضو AEO باشند یا در برنامه‌های AEO مشارکت داشته باشند، بهتر است بازده سرمایه‌گذاری از طریق ساده‌سازی قابل توجه در رویه‌های گمرکی و مزایای آن ملموس‌تر شود. به ویژه در اروپا، AEO به عنوان برنامه‌ای با بازدهی بالا در "سرمایه‌گذاری" تبلیغ می‌شد، گرچه سنجش این بازدهی دشوار بود و در بسیاری از زمینه‌ها، برای شرکت‌های AEO وجود نداشت.

یکی از مثال‌ها، کاهش کنترل‌ها و بکارگیری ترخیص کالاها است. در بسیاری از کشورها، هیچ گونه کاهشی در ممیزی‌های پس از ترخیص یا تغییری در رتبه‌بندی AEO وجود ندارد، حتی اگر در شرکت‌های AEO اپراتورهای بسیار قابل اعتمادی در نظر گرفته شوند، دوره و دامنه ممیزی‌ها یکسان است و حتی می‌تواند برای مشاغل بدون گواهینامه کوتاه‌تر باشد. در برخی کشورها، مقامات موافقت کردند که بازرسی‌ها و ممیزی‌های کمتری انجام دهند، اما در واقع آنها را به تعویق انداختند و در نتیجه تعداد بازرسی‌ها و ممیزی‌ها برای شرکت‌های دارای گواهینامه و فاقد گواهینامه یکسان بود.

شرکت‌ها برای عضویت در AEO به دنبال کسب مزیت هستند، زیرا فرآیندها و عملیات داخلی آنها باید با هم سازگار باشند تا بتوانند مورد تایید قرار گیرند. این مزایا می‌تواند به عنوان مثال شامل قوانین در بازه‌های زمانی کوتاه‌تر یا بازرسی‌های کمتر باشد.

تمدید

گزارش بسیاری از اعضا حاکی از این است که عموماً علاقه‌مند به دریافت و تمدید گواهینامه AEO هستند، اما این امر باید برای آنها مزایای روشنی داشته باشد و هزینه‌های دریافت و تمدید منظم گواهینامه برایشان به صرفه باشد. در ساختار شرکتها، حفظ گواهینامه نیازمند تلاش و سرمایه‌گذاری قابل توجهی است. علاوه بر این، بار اداری برای به دست آوردن و حفظ وضعیت AEO نیز بسیار زیاد است.

باتوجه به اینکه بیشتر مزایا برای مشاغل قابل مشاهده یا ملموس نیستند، هزینه‌های تمدید و همچنین فرآیند گسترده تمدید، توجه نگهداری گواهی را برای مشاغل دشوارتر می‌کند. پس از ۳ تا ۶ سال، به ندرت می‌توان مزایای واقعی وضعیت AEO را در عملیات مشاهده کرد. دشواری سنجش مزایایی که یک AEO می‌تواند داشته باشد، نیاز به ریسک شرکت‌ها برای بازسازی ساختار عملیات خود به منظور دریافت گواهینامه دارد. لذا، آشکار است که چرا بسیاری از شرکت‌ها تمایل به بازسازی عملیات برای گواهی AEO بسیار سخت است.

علاوه بر این، شرکت‌های بزرگ اغلب به تجدید ساختار یا ادغام روی می‌آورند و هنگامی که تغییراتی در ساختار شرکتها روی می‌دهد دریافت گواهینامه اغلب با طی مراحل گسترده‌ای انجام می‌شود. در اروپا چون مقامات گمرکی انعطاف (تغییرپذیری) زیادی از خود نشان نمی‌دهند، در این موارد، کسب‌وکارها باید دوباره مراحل گسترده صدور گواهینامه را طی کنند.

پیامدهای منفی ناخواسته صدور گواهینامه

یکی از مزایای اصلی گواهینامه تائید، "وضعیت" یا شهرت شرکتی است که دارای گواهی است. یک کسب و کار حداقل باید به عنوان AEO به رسمیت شناخته شود. با این حال، این امر نتیجه ناخواسته‌ای نیز داشته است، که به نظر می‌رسد برخی از دادگاه‌ها، شرکت‌های دارای گواهی را در هنگام دعوی قضایی با استانداردهای بالاتری در نظر می‌گیرند.

این ترس وجود دارد که AEO ها جریمه‌های بیشتری دریافت کنند زیرا به طور ضمنی گفته می‌شود که "آنها باید بهتر بدانند." قبلاً مواردی از تحریم‌های شدیدتر برای مشاغل دارای گواهینامه AEO وجود داشته است. این در حالی است که بسیاری از شرکت‌ها نگران حفظ استانداردهای بالاتر نیستند، چراکه استاندارد بالاتر با بازگشت سرمایه برای دریافت گواهینامه AEO مطابقت ندارد. بنابراین، به نظر می‌رسد که این موضوع، تکالیف و تعهداتی را می‌طلبد، اما مزایا و حقوقی را که معیارهای بالاتر را توجیه می‌کند، اعطا نمی‌کند. بسیاری از مقامات گمرکی متوجه شده‌اند که این امر یک مانع آشکار برای تبدیل شدن به یک AEO است. بنابراین مهم است که این وضعیت را بیشتر رصد کرده و بر اساس آن واکنش نشان داد.

هماهنگ‌سازی گمرکات

در حالی که SAFE FoS یک چارچوب است، دستورالعمل‌های پیاده‌سازی و کاربرد می‌تواند نه تنها از کشوری به کشور دیگر، بلکه حتی در یک کشور، به‌طور اساسی متفاوت باشد. کاربرد و نظارت متفاوت SAFE FoS به این معنی است که شرکت‌ها باید الزامات متفاوتی را برآورده کنند. ضرورت ارائه اطلاعات و اسناد می‌تواند بارهای مسئولیت بوروکراتیک اضافی قابل توجهی را برای AEO ایجاد کند. در نتیجه، این بدان معناست که به جای داشتن وضعیت AEO می‌توان گواهینامه نداشت و این امر بسیار راحت‌تر است.

یکی از راه‌ها جهت تسهیل در عملیاتی کردن و هماهنگ کردن تجارت فرامرزی برای شرکت‌هایی که بخشی از برنامه‌های AEO هستند، ایجاد موافقت‌نامه‌های شناسایی متقابل (MRAs) است. مشارکت بین کشورها، به رسمیت شناختن تأییدیه‌ها و مجوزهای AEO را امکان‌پذیر می‌سازد و به کاهش تلاش‌های تکراری کمک می‌کند و در عین حال فرآیندها را برای شرکت‌ها ساده می‌کند.

در حالی که بسیاری از کشورها دارای MRA در سطح سیاسی هستند، شرکتها اغلب متوجه می‌شوند که فرآیندها و عملیات در سطح عملی منعکس کننده شناخت متقابل وضعیت AEO آنها نیست و عبور از مرزها می‌تواند شامل فرآیندهای خطیری برای شرکتها باشد.

پیش از این WCO یک راهنمای استراتژیک برای شناسایی متقابل AEO منتشر کرده است که باید پتانسیل آن را در بررسی آتی SAFE FoS در نظر گیرد، تقویت کند و ارتقاء بخشد.

به طور کلی، بسیار حائز اهمیت است که دفاتر گمرکی در داخل و همچنین بین کشورها کاربرد خود را از SAFE FoS هماهنگ کنند. زیرا به عنوان یکی از مأموریت‌های مهم WCO، تشویق کشورها و کمک به آنها در کاربرد یکسان و همچنین تفسیر SAFE FoS از طریق دستورالعمل‌های روشنی که هدفشان هماهنگ کردن فرآیندها است، می‌تواند موثر و مفید باشد.

مشاوره با شرکت‌های AEO

در حالی که راهکارها و سطوح مشارکت شرکتها در فرآیندهای قانونی از کشوری به کشور دیگر متفاوت است، ذکر این نکته موثر است که کشورهای زیادی وجود دارند که می‌توانند مشارکت AEO را در طراحی سیاست‌ها یا الزامات AEO خود بهبود بخشند. هنگامی که سیاست‌های جدید مورد نیاز برای AEO صادر می‌شود، تغییرات داخلی لازم برای مطابقت می‌تواند هزینه‌های اداری و مالی بالایی را برای شرکتها داشته باشد.

برای اینکه سیاست‌ها تاثیر مورد نظر را داشته باشند و شرکتها آمادگی بهتری داشته باشند، بهتر است مقامات گمرکی قبل از صدور سیاست‌های جدید با شرکت‌های AEO مشورت کنند. این امر می‌تواند فرصتی را برای شرکت‌های فعال در اختیار بگذارد تا از منظر اپراتورهای عملی («نهادهای مدیریت شده») پیشنهادات معقولی را به مقامات گمرکی ارائه کنند. علاوه بر این، به جای انتشار مستقیم سیاست‌های گمرکی، می‌تواند برای جلوگیری از تأثیر منفی ناگهانی بر تجارت، واردات و صادرات، به شرکت‌های AEO کمک کنند.

داده‌ها به عنوان فرصت

مقامات گمرکی به عنوان بازیگران مهم در معاملات برون‌مرزی، حجم زیادی از داده‌ها را جمع‌آوری می‌کنند که می‌تواند برای شرکت‌ها بسیار ارزشمند باشد.

در داخل بسیاری از شرکت‌ها، جمع‌آوری داده‌های مرتبط با واحدهای تجاری مختلف که با ابزارهای مختلفی سروکار دارند و برخی از بخش‌های کاریشان برون‌سپاری می‌شود، یک چالش است. به عنوان مثال کارگزاران گمرکی یا حمل‌ونقل هر کدام داده‌ها را به اشکال مختلف خود تحویل می‌دهند.

از منظر خارجی، بسیاری از گمرکات محلی در یک کشور باید جداگانه مورد بررسی قرار گیرند. در بسیاری از کشورهای دارای ساختار فدرال، به عنوان مثال، برای اینکه یک شرکت اطلاعات مربوط به تراکنش‌های خود را دریافت کند، هر یک از گمرکات (منطقه‌ای) باید به طور جداگانه از طریق درخواست‌ها (که از یک اداره محلی به دفتر دیگر نیز متفاوت است) مورد بررسی قرار گیرد و در آخر داده‌ها نیز در فرمت‌های مختلف دریافت می‌شود. نمونه‌های خوب و موثر عبارتند از اسپانیا که در آن می‌توانید داده‌ها را دریافت کنید و بریتانیا و همچنین عربستان سعودی که امکان دریافت داده‌ها یا اشتراک ماهانه برای دریافت آنها وجود دارد.

اگر شرکت‌ها بتوانند به داده‌های خود به صورت دیجیتالی (مثلاً با ارائه شماره شناسایی خود) دسترسی داشته باشند، سازگاری با آنها بسیار ساده‌تر خواهد بود و پیگیری گواهینامه AEO یک مزیت واضح را به همراه خواهد داشت.

تقویت پتانسیل تجارت الکترونیک

همانطور که WCO قبلاً با انتشار چارچوب استانداردهای تجارت الکترونیک فرامرزی در سال ۲۰۱۸ اعلام نمود، با ظهور تجارت الکترونیک، فرصتی برای گسترش مفهوم برنامه‌های AEO و (MRAs) به تجارت الکترونیک فرامرزی ایجاد گردیده است. با بررسی SAFE FoS، با گنجاندن این مفاهیم در نسخه جدید، فرصت بهبود کارایی و ایمنی ایجاد می‌گردد. با گنجاندن این موضوع در برنامه‌های AEO و MRها، شرکت‌های خرد، کوچک و متوسط (MSME) نیز می‌توانند در فرصت‌های تجارت الکترونیک فرامرزی مشارکت کنند و از آن بهره‌مند شوند.